PROTOCOL DE TREBALLS DE FI DE MÀSTER

Aprovat per la Comissió de Màster de la Facultat de Filosofia i Lletres el 07/04/2022. Modificat per la Comissió de Màster de la Facultat de Filosofia i Lletres el 03/06/2024 i modificat per acord de la Junta Permanent el 06/06/2025

1. Introducció

La presentació del Treball de Fi de Màster (TFM) per obtenir la corresponent titulació és obligatòria (Reial Decret 822/2021, de 28-9-21). El Reial Decret es concreta a cada universitat en una normativa específica sobre els treballs de fi de màster.

Segons la normativa acadèmica de la UAB el màster ha de concloure amb l'elaboració i defensa pública d'un treball de fi de màster (article 269 normativa). Per a l'avaluació del treball de fi de màster, caldrà l'elaboració d'una memòria escrita i la seva exposició pública davant d'un tribunal nomenat per la comissió del màster (article 272 normativa).

La Facultat de Filosofia i Lletres s'ha regit per la normativa esmentada. No obstant, en aplicació del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat (SGIQ) es considera necessari l'establiment d'un Protocol de Treballs de Fi de Màster (procés PC03b Treball de Fi d'Estudis) segons el qual "*...és responsabilitat de l'equip de Deganat de la Facultat de Filosofia i Lletres vetllar per la qualitat dels procediments de seguiment i avaluació dels TFE i per l'acompliment de la normativa acadèmica de la UAB*" (punt 8.1). Concretament, el protocol s'estableix a partir de: i) el procés i els resultats del seguiment i de l'acreditació dels títols de màster de la Facultat; ii) el desenvolupament del SGIQ de la Facultat (Procés PC3b); iii) la revisió de les diferents praxis; i iv) la voluntat d'estendre les bones pràctiques ja existents en el tractament dels TFM.

Aquest protocol és el document de referència per a tots aquells màsters universitaris oficials de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB i aquells interuniversitaris que siguin coordinats per la UAB amb el vistiplau de la resta d'universitats participants.

La informació sobre els treballs de fi de màster ha de fer-se pública a la guia docent, on **ha de constar**, a més de la informació de caràcter general que s'estipula a l'article 263 de la normativa acadèmica, la informació específica següent:

1. El format en què s'haurà de presentar el treball (estructura, extensió o suports documentals).
2. Les activitats programades de seguiment i tutoria del treball.
3. Els criteris a partir dels quals s'avaluarà el treball.
4. La data límit de presentació del treball.
5. Els procediments de revisió.
6. Objectius de desenvolupament sostenible (ODS)
7. Normativa i format de presentació del TFM
8. Idiomes en què es pot presentar el TFM
9. Normativa per a la publicació al DDD

2. Format, Caràcter i Tipologia

El TFM és un projecte de recerca, un estudi o una memòria que implica un exercici integrador de la formació rebuda al llarg de la titulació. Aquest exercici comporta que l'alumnat apliqui els coneixements, les habilitats, les actituds i les competències adquirides al llarg del màster per a demostrar l'assoliment dels objectius formatius i d'exercici professional propis de la titulació.

El TFM ha de ser un treball de recerca original en el sentit estricte. Algunes de les formes en què es poden presentar els treballs de fi de màster poden ser com a article científic, com a assaig, com a informe clàssic de recerca o com a proposta de producte, entre els formats més freqüents. La redacció del TFM, sigui quina sigui la seva finalitat i la seva forma, ha de ser clara, sintètica i acadèmica.

La realització del TFM serà individual. Excepcionalment, es podran fer TFMs en grup, , i sempre amb el vistiplau de la coordinació del màster.

El TFM també es pot realitzar seguint metodologies com ara Aprenentatge Servei o Aprenentatge Basat en Reptes. En aquest cas, el desenvolupament d'aquests treballs seguirà les normes establertes per l'Oficina d'Aprenentatge-Servei.

3. Activitats programades de seguiment i tutoria del treball

S'hauran de concretar les dates en què s'han de dur a terme les fases establertes:

3.1 Reunió informativa prèvia

El coordinador o coordinadora del màster ha d'organitzar una reunió informativa prèvia (octubre-novembre) per informar a l'alumnat de la finalitat del TFM, del procediment que se seguirà per a l'assignació del professorat tutor, de l'elaboració de la proposta i del calendari.

3.2 Assignació del tema i del professorat tutor

S'haurà de concretar i determinar l'objecte i els tipus de TFM.

Una vegada realitzada la reunió informativa es procedirà a assignar els temes i el professorat que tutoritzarà els treballs (novembre-desembre). Els/les estudiants hauran d'analitzar els temes suggerits per al TFM per fer-ne la tria. En cas de dubte, la coordinació del màster serà la responsable d'orientar-lo i de propiciar la primera reunió amb el professorat tutor.

En la guia docent, tal com diu la normativa, ha de constar el procediment d'assignació dels treballs.

En el cas de fer el treball fora de la UAB, cal signar un conveni entre el centre, l'estudiant

i l'entitat on es durà a terme. En aquest conveni es nomena un tutor o tutora extern que n'assumeix la direcció.

3.3. Lliurament de propostes

Els/les estudiants presentaran una proposta de TFM, el format o formats de la qual caldrà que estiguin especificats en la guia docent. La proposta serà revisada i es donarà la retroacció corresponent en un marge de temps raonable.

3.4. Desenvolupament del TFM

La guia docent ha de determinar la forma de fer el seguiment del TFM, especificant el nombre de tutories obligatòries i de lliuraments previstos. Aquesta fase té com a principal objectiu fer operatiu el pla de treball.

3.5. Lliurament del TFM

El TFM constarà d'un treball final escrit que s'entregarà durant els mesos de juny i de juliol (excepcionalment al mes de setembre). La versió final del TFM tindrà una extensió mínima de 15 pàgines i màxima recomanada de 60 pàgines[1] (2.100 caràcters / pàgina), descomptats els capítols d'agraïments, bibliografia i informació complementària (imatges, gràfics, etc.). La guia docent haurà d'especificar les normes i el format de redacció del TFM.

4. Avaluació del TFM

L'avaluació dels treballs de final d'estudis ha d'estar orientada a la verificació de l'adquisició de les competències i resultats d'aprenentatge associats a aquesta assignatura i ha de permetre una avaluació global i sintètica de les competències específiques i transversals associades a la titulació.

L'avaluació del treball és sempre individual, encara que s'hagi elaborat col·lectivament.

Per a l'avaluació del TFM, cal l'elaboració d'una memòria escrita i la seva exposició pública davant un tribunal nomenat per la comissió del màster. L'estudiant realitzarà una presentació oral del TFM durant el mes de juliol i excepcionalment setembre. La guia docent explicitarà la durada de l'exposició oral i el seu pes en l'avaluació.

S'avaluarà l'informe final i la defensa oral tot seguint una ponderació que determinarà la guia docent. S'atribuirà una forquilla de 60% a 80% a la part escrita, i una del 20% a 40% a la presentació oral. El tutor/a del treball ha de participar en el procés d'avaluació segons el procediment establert a l'apartat 4.2 del present protocol que quedarà reflectit a la Guia Docent.

[1] A excepció d'aquells TFMs amb un format especial.

Cal que totes les titulacions estableixin unes rúbriques que determinin els ítems mínims que han d'avaluar-se en la part escrita i en la part oral. Aquestes rúbriques s'han de donar a conèixer a l'alumnat amb antelació a la Guia Docent.

La qualificació d'un TFM té el mateix sistema d'avaluació que qualsevol altra assignatura del pla d'estudis, per tant, caldrà que la guia docent expliciti les condicions que s'han de donar per tal que un TFM sigui qualificat com a "No avaluable". La guia docent també detallarà el procediment establert per a concedir la qualificació de "Matrícula d'Honor".

El TFM només té una convocatòria i no pot ser recuperat. La menció de matrícula d'honor en la qualificació no s'ha d'incorporar en l'acta fins al final del període d'avaluació per respectar el que estableix l'article 5.6 del Reial decret 1125/2003, de 5 de setembre.

4.1 Sobre la detecció de plagi i ús de la intel·ligència artificial (IA)

Si el professorat tutor o revisor, en qualsevol moment de l'avaluació d'un treball, detecta un plagi evident (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.), qualificarà el TFM amb un zero, en aplicació del compromís que l'estudiant assumeix en el moment de fer la matrícula de respectar les regles sobre l'originalitat dels treballs.

Cada Comissió de Docència haurà d'establir quins usos de la IA permet/restringeix, de manera que els tutors/les tutores dels TFG tinguin constància de quin ús ha fet l'estudiant segons els models següents (que hauran de constar a la Guia Docent):

Model 1 - Ús prohibit En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Model 2 - Ús restringit: Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de [***cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions, a criteri del professorat]. En el cas d'assignatures de graus filològics, l'ús de la traducció l'ha d'autoritzar el/la professor/a. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat."

Model 3 - Ús permès: En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball,

sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal.

L'estudiant haurà de: (i) identificar quines parts han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Cal aixecar acta de les successives avaluacions del TFM, fent explícites les notes obtingudes en cada part segons les rúbriques establertes. Els processos de revisió de la nota obtinguda tindran en compte aquestes evidències.

4.2. Tribunals d'avaluació del TFM

Un tribunal format per dos o tres membres i nomenat per la comissió de màster avaluarà l'informe final i la presentació oral. El tutor/a del TFM no pot ser membre del tribunal avaluador. El TFM es defensarà en una exposició pública. El professorat avaluador haurà de seguir la pauta d'avaluació establerta en les rúbriques.

Per a la qualificació final es poden tenir en compte també altres consideracions addicionals, principalment l'informe del tutor o tutora del treball (el pes d'aquesta evidència no podrà superar en cap cas el 50% de la nota final del TFM). Altres evidències que es poden considerar són l'avaluació de la memòria per part d'un ponent, o l'informe de l'entitat externa on es desenvolupa.

De cada tribunal d'avaluació que se celebri, s'aixeca l'acta corresponent, en què ha de constar necessàriament, a més del lloc, data, hora i membres assistents del tribunal, la qualificació de cada estudiant.

L'acta de qualificació oficial de l'assignatura corresponent és signada pel professor o professora responsable de l'assignatura.

5. Revisió i reclamació de qualificacions

El TFM està sotmès als mateixos processos de revisió ordinària i de revisió extraordinària de qualsevol altra assignatura del màster.

6. Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Les universitats catalanes, entre elles la UAB, van presentar al 2017 el seu compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), en el que es declara compromesa "cap a una educació transformadora per a un nou món".

Els ODS és a dir, el respecte als drets individuals i els valors democràtics, la igualtat de gènere, la garantia de l'accessibilitat i el tractament de la sostenibilitat social i ambiental haurien d'estar presents, en la mesura del possible, com a ítems avaluables a les guies docents dels TFMs.

7. Idiomes en què es pot presentar el TFM

Exceptuant els estudis filològics amb llengua d'ús pròpia, el treball podrà estar escrit en qualsevol llengua amb presència en els estudis de la Facultat (alemany, anglès, castellà, català, èuscar, francès, gallec, italià, romanès i portuguès), sempre que s'asseguri la presència de professorat competent tant en l'àrea del treball com en la llengua en que es decideixi fer el treball. Tota determinació que es faci constar en aquest sentit en la guia docent haurà de coincidir amb les dades que consten a la memòria de la titulació.

8. Publicació dels TFMs al DDD

Es recomana la publicació al Dipòsit Digital de Documents de la UAB de tots els TFM amb una nota final igual o superior a 9. Per tal de poder fer-ne la publicació, l'estudiant haurà de signar i lliurar al coordinador/a de TFM el document de consentiment elaborat per la Biblioteca d'Humanitats.

Normativa que podeu consultar al respecte:

- Reglament del Dipòsit Digital de Documents de la UAB
- Política institucional d'accés obert de la Universitat Autònoma de Barcelona
- Llicències Creative Commons recomanades a la UAB aprovades
- Política de preservació del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD)